

Tässä vähän historiaa heidän nettisivuilta:

Naantalin vapaaehtoinen palokunta, Naantalin vanhin toimiva yhdistys, perustettiin vuonna 1885. Sen eloon ovat vaikuttaneet niin palokunnan aikaa edeltävät suurpalot, sortovuodet, sotavuodet kuin myös tekniikan kehittyminen ja yleinen yhteiskunnan muuttuminen aikojen saatossa. Yli vuosisadan ajan palokunnan päällikkö on vienyt palokuntaa eteenpäin, ja jokainen on jättänyt yhdistykseen myös omat merkkinsä. Seuraavassa on kerrottu palokuntamme ja myös Naantalin historiasta.

1 Suurpalot 1500-1800 luvuilla, ennen yhdistyksen perustamista

Naantalin kaupungissa on ollut useita merkittäviä tulipaloja, jotka ovat muovanneet kaupungin palontorjunnan ja palokunnan historiaa. Ensimmäinen suurpalo riehui syyskuussa 1595, jolloin palo tuhosi suuren määrän taloja ja kaupungin arkiston asiakirjoineen. Toinen suuri palo sattui vuonna 1628, jolloin tuhoutui lähes koko kaupunki ja kirkon sisustus. Palo sai alkunsa Johan Henrikinpoika Jägerhornin naakkojen ampumisesta, kun panos sytytti kirkon lähellä olevan aitan katon palamaan.

Tulipalojen vuoksi annettiin vuonna 1652 ensimmäiset paloturvallisuusmääräykset. Näiden mukaan oli kielletty pitämästä tulta olkikattojen alla tai sellaisissa tiloissa, joissa oli rikkiäinen savupiippu tai vaarallinen uuni. Kaupunkiin määrättiin 1–2 porvaria tai virkailijaa valvomaan määräysten noudattamista, ja mikäli talon katto tai muuri ei täyttänyt määräyksiä, se määrättiin purettavaksi. Tulipalon syttyessä talonväen tuli hälyttää muut kaupunkilaiset parkaisemalla suurella äänellä apua, jonka jälkeen rumpali alkoi hälyttämään muita kaupunkilaisia apuun. Kaupunkilaisten oli määrä saapua samuttamaan paloa apunaan vesisanko, kirves ja tikkaat mukanaan, joiden piti saman määräyksen mukaan kuulua joka taloon.

Vuonna 1771 laaditussa palosäännössä määrättiin jokaiseen viiteen kortteliin palomestari, ruotumestari ja kolme apumiestä. Palomestarilla tuli olla palohaka, ruotumestarilla kaksi saavia ja apumiehillä sanko ja kirves. Kaupunkilaisten keskuudessa suoritettiin keräys, jonka tuotolla kaupunki osti vuonna 1831 ensimmäisen paloruiskun. Ilmeisesti ensimmäinen Naantalin kaupungin palojärjestys ilmestyi 1800-luvun loppupuolella suomen- ja ruotsinkielisenä kirjana. Palojärjestys hyväksyttiin Keisarillisen Suomen Senaatin vahvistamana noudatettavaksi Helsingissä Keisarillisen Senaatin Talousosaston Siviilitoimikunnassa 14 päivänä helmikuuta 1899. ”Käskystä: K. J. Ståhlberg.”

2 Yhdistyksen perustaminen 1885 ja palontorjunnan kehittyminen 1900 luvun alussa

Naantalin Vapaaehtoinen Palokunta (VPK) perustettiin vuonna 1885 eräiden kaupunkilaisten aloitteesta. Tarkkaa perustamispäivää ei tiedetä, mutta asiakirjaote osoittaa VPK:n olleen olemassa jo vuonna 1885. Vuoden 1885 toukokuussa kaupunkilaiset kokoontuivat raatihuoneelle, missä hyväksyttiin VPK:n oikeus käyttää kaupungin paloruiskua harjoituksissa.

Sortovuosien aikana VPK:n toiminta keskeytyi, mutta 1920-luvun lopussa heräsi kiinnostus VPK:n toiminnan elvyttämiseen. Lokakuussa 1930 pidettiin Mokka kahvilassa perustamiskokous, ja tammi-kuussa 1931 VPK:n ensimmäiseksi päälliköksi valittiin O.W. Sorthan. Perustamisvuonna rakennettiin myös Kristiinankadulle paloasema, jossa pelastustoiminta jatkui aina 2010 luvulle saakka.

Vuonna 1948 sattui Tupavuoren polttoainevarikon suurpalo, mikä lisäsi kaupungin kiinnostusta VPK:n kehittämiseen. Vuonna 1949 kaupunginvaltuusto päätti palkata vakinaisen palopäällikön, ja

Naantalin ensimmäiseksi palopäälliköksi valittiin Reino Karus Porista. Karus kehitti palokuntaa kohti tehokkaampaa paloturvallisuutta. VPK:n poikaosasto ja naisosasto perustettiin vuonna 1951. Poikaosasto saikin heti varsin suuren suosion naantalilaisten poikien keskuudessa.

3 Tilat ja toiminta kehittyi läpi 1900 luvun.

Yhteen tasoon rakennetun alkuperäisen paloaseman tilat alkoivat käydä hiljalleen ahtaiksi ja vuonna 1953 päätettiin korottaa asemaa kaksikerroksiseksi. Alhaalla olivat kaksi autotallia ja vahtimestarin asunto, yläkertaan taas tuli palopäällikön asunto ja toinen asuintila, joka vuokrattiin ansioituneelle VPK:n jäsenelle Urho Lehtisalolle. Vuonna 1959 hankittiin Naantalin VPK:lle uusi Dodge-merkinen paloauto, jolloin tuli ajankohtaiseksi taas laajentaa paloasemaa. 1960 luvun alussa valmistuneen lisäosan myötä sai rakennus nykyaikaisen muotonsa ja toimi paloasemana aina vuoteen 2014 asti.

1960 luvun alku oli muutoinkin Naantalin palokunnan kehittymisen kannalta aktiivista aikaa.

7.7.1960 Naantalin valtuusto päätti hankkia kaupunkiin ensimmäisen sairausauton. Tämän myötä heti seuraavana vuonna kaupunki perusti vakinaisen palokunnan, johon kuului alkuvaiheessa kolme jäsentä. Vakinaisen palokunnan päälliköksi valittiin jo aikaisemmin päällikkönä toiminut Reino Karus. Hän toimi päällikkönä aina vuoteen 1972 saakka, jolloin Karus jäi eläkkeelle. Hänen tilalleen valittiin Seppo Laine, joka toimikin palopäällikkönä aina 2000 luvun alkuun saakka, kunnes alueellinen pelastuslaitos perustettiin ja henkilöstä siirtyi sen alle.

Vuonna 1968 tehtiin suuri tekninen harppaus ja kaupunkiin saatiin oma radiopuhelinverkko, joka paransi VPK:n ja vakinaisen palokunnan yhteistyötä. Vuonna 1971 VPK sai Mercedes Benz -sammutusauton, jossa oli 2200 litran vesisäiliö ja ajanmukaiset tilat miehistölle ja kalustolle. 1970 luvulla tulivat palokunnalle käyttöön ensimmäiset paineilmalaitteet, jotka mahdollistivat turvallisemman työskentelyn savuisissa tiloissa ja tilanteissa.

1990-luvulla vakinaisten henkilöstön määrä hiljalleen kasvoi ja sitä myöden myös toiminnan tilantarve lisääntyi. Tästä syystä VPK siirrettiin muihin tiloihin kaupungin toimesta. Toiminta siirtyi Rautakadulle kaupungin keskusvarikon yhteyteen. Tilat olivat hyvin alkeelliset ilman juoksevaa vettä tai edes lattiakaivoa. Kaikesta huolimatta toiminta jatkui edelleen kaikkien osastojen voimin.

Tänä aikana myös sammutusauto vaihtui muutamaa otteeseen ja palokunta osti itselleen 1990 luvun puolivälissä Ford Transit mallisen miehistönkuljetusauton.